

Trzeba dbać o jakość marchwi przemysłowej

Jesień to czas zbiorów warzyw korzeniowych. Wielu producentów ma już zapewniony zbytni na swe płody, a inni będą szukać odbiorców na swoje warzywa. Wśród warzyw korzeniowych uprawianych na dużą skalę dominuje marchew. Jest ona uprawiana na wczesny zbiór i jesienny z przeznaczeniem do przetwórstwa. Dla przetwórci nie bez znaczenia są parametry jakościowe zakupionego towaru, a przede wszystkim zawartość metali ciężkich, pozostałości pestycydów, czy poziom azotanów w korzeniach.

Marchew jest gatunkiem, który ma tendencję do kumulacji azotanów oraz kadmu i ołowiu. Na magazynowanie tych niekorzystnych parametrów ma wpływ kilka czynników. Jednym z nich jest nawożenie, czyli dawki, czas stosowania, rodzaj użytego nawozu. Poza tym duże znaczenie ma dobór odmiany, a więc stosunek części korowej do palowej. Odmiany z dłuższą częścią palową kumulują więcej azotanów. Zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi zależy od prawidłowej agrotechniki producenta. Jednak nie na wszystkie czynniki można mieć wpływ. Przebieg pogody w trakcie wegetacji, a więc ilość opadów deszczu przed zbiorem, niska intensywność światła, to już elementy niezależne od producenta.

Znając pewne czynniki, które generują niekorzystne procesy w korzeniach marchwi, możemy je minimalizować poprzez odpowiednie zabiegi. Jednym z nich jest dbałość o zdrową nać, gdyż liście marchwi mają zdolność do przyswajania azotanów, jednocześnie obniżając ich zawartość w korzeniu. Ważnym czynnikiem jest opóźnienie zbioru, co także korzystnie działa na zmniejszenie kumulacji azotanów.

Aby marchew miała optymalne warunki agrotechniczne, musimy zadbać o odpowiedni odczyn gleby, który powinien wynosić $\text{pH} = 6,5-7,0$ oraz zawartość wapnia na poziomie 1500-2000 mg/l. Nie bez znaczenia dla jakości korzeni marchwi ma nawożenie azotem. Najlepiej zastosować 80-120 kg N/ha w czystym składniku. Bardzo ważne jest oprócz dawki azotu, termin stosowania tych nawozów. Zbyt późne nawożenie azotem, czyli po połowie lipca, stymuluje korzeń do pobierania azotu, który przechodzi w szkodliwe formy oraz przyczynia się do pogorszenia trwałości przechowalniczej korzeni marchwi. Dopuszczalna ilość azotanów w marchwi wynosi 200-400mg NO_3/kg świeżej masy korzeni. W przetworach dla dzieci maksymalna granica wynosi 200mg/kg świeżej masy. Dopuszczalna wartość kadmu to 0,01 mg, a ołowiu 0,1 mg/kg świeżej masy korzeni przeznaczonych do produkcji odżywek dla dzieci.

Anna Łukasiewicz